

Kirsten Gloerfelt-Tarp: Jeg ved vel, at det lovforslag om løntillæg til statens tjenestemænd, som vi har til behandling i dag, er resultatet af forhandlinger mellem finansministeren og tjenestemandsorganisationerne og har fået organisationernes tilslutning, og at det, jeg vil fremføre, derfor næppe kan få større betydning i år. Når jeg alligevel tager ordet, er det udfra den opfattelse, at det måske kan få indflydelse på et fremtidigt forlig.

Det er de ugiftes og de samgifies sag, jeg ønsker at tale. Principielt er det mit standpunkt, at arbejdet bør lønnes efter sin art og den arbejdendes kvalifikationer til arbejdet, uden hensyn til den arbejdendes forsørgerbyrde, og at forsørgerbyrden må lettes for hele befolkningen, tjenestemænd og ikke-tjenestemænd, efter samme regler og byrdefordelingen ske ad skattevejen, og det synes jo efter de forskellige ordføreres udtalelser, som om de egentlig giver tilslutning til disse principper. Nu er jeg vel klar over, at et så radikalt skridt ikke kan foretages på een gang, det ville bringe altfor mange forstyrrelser, men en sneglefart som den, det fremsatte lovforslag er udtryk for på dette område, ville jeg, hvis det ikke i sig selv var sørgeligt, kalde latterlig.

Lad mig tage overassistenten som eksempel. Den ugifte overassistents løn var i 1931 97 pct. af den giftes, pr. 1. april i år 87 pct.; efter forslaget, altså efter forbedringen, udgør den i det førstkommande år 89 pct. og i det næste år 91 pct. Der er således langt igen til bare at nå udgangspunktet i 1931. De store regulerings- og andre tillægs nivellerende indflydelse er altså kun meget svagt imødegået. Men langt værre bliver det, når man ser på den samgifte. Jeg holder mig stadig til overassistenten. Hans løn var i 1931 95 pct. af den giftes, pr. 1. april i år 76 pct., efter forslaget snegler den sig op til 78 pct. i det førstkommande år og i det næste år til 79 pct. Jeg ved af erfaring, hvilken misstemning denne forskelsløn giver i arbejdet rundt på kontorerne og andre steder; veltjente ledere i en afdeling kan have betydelig lavere lønning end yngre, dem undergivne. Det føles urimeligt og uretfærdigt; det er forkert at bilde sig ind, at det føles billigt. At det ikke gør det, hænger naturligvis også sammen med det forsørgerbegreb, der anlægges; en mand bliver forsørger den dag, da han gifter sig, en kvinde den dag, hun bliver skilt, bare hun har egen lejlighed. Denne misstemning kan ikke være befordrende for arbejdsindsatsen.

Dertil kommer, at den lave løn for sam-

gifte ansporer til at lade sig skille og alligevel fortsætte samlivet. Et posekiggeri i privatlivet for at hindre noget sådant vil ikke kunne tolereres i et demokratisk samfund som vort. Samtidig ansporer den lave løn for samgifte folk til at lade være at gifte sig og arrangere sig uden ægteskab. Der er mange, som betragter dette med at lade sig skille eller lade være at gifte sig som tomme trusler. Det er forkert. Man tror, at indstillingen er den samme som den, man selv har, og som vel er den gængse hos de aldersklasser, der fortrinsvis findes i rigsdagens ting, og man overser, at der gradvis sker en forskydning i mentaliteten, så det, der engang var en tom trusel, bliver en realitet. De samgifte tjenestemænd er naturligvis et fåtal i forhold til hele befolkningen, men alligevel bør en rigsdag, som ønsker at fremme ægteskabet som den retssikrede samlivsform, ikke med sin lønpolitik ansøre til samliv udenfor ægteskabet. Det er fra et samfundssynspunkt uheldigt, og det er utilfredsstillende for de personer og den familie, der arrangerer sig under de vilkår.

Af alle disse grunde finder jeg det uforsvarligt, at man for ugifte og samgifte tjenestemænd kun snegler sig fremad med forbedringer på 1 og 2 pct. i forhold til den giftes løn. Noget dristigere kunne man nok have bevæget sig fremad, selv under skyldigt hensyn til statens økonomi, og det synes dog også, som om nogle af ordførerne har haft denne mening. Gav man f. eks. de samgifte og ugifte tjenestemænd over 30 år 4 af de gamle reguleringsstillægsporitioner med det fulde beløb, ville statens merudgift kun være en lille million. Det drejer sig således ikke om beløb af en betydelig størrelsesorden i forhold til de samlede merudgifter, og jeg vil opfordre ministeren og folketingsudvalget til at søge at finde udveje til at gennemføre sådanne begrænsede forbedringer i år.

Men det, der undrer mig mest, er organisationernes stilling. Hvorfor nøjes organisationerne med så lidt til de ugifte og de samgifte? Er det, fordi de ugifte og samgifte ikke lader deres mening komme tilstrækkelig tydeligt frem indenfor organisationerne, eller er det, fordi de gifte er de talrigste og særlig fremtrædende indenfor dem, der forhandler? Jeg har med tilfredshed set, at organisationerne principielt går ind for de ugiftes og samgifies krav. Men når det kommer til de endelige forhandlinger og forliget, synes man først og fremmest at sælge de ugiftes og de samgifies interesser. Det er mit ønske at bidrage til, at de ugifte og de samgifte, der gør deres arbejdsindsats i statens tjeneste lige så godt som de såkaldte